

Sertifisering
av norsk
bærekraftig tre

PEFC for skogbrukssjefer i Vestland og Møre og Romsdal

Teams, 15. mars 2022

Thomas Husum – Leder av PEFC Norge

Agenda

- PEFC generelt
- Det offentliges rolle i forhold til sertifiseringsordningen. Hvordan kan en skogbrukssjef gå frem for å melde inn avvik?
- Status på revisjonen av skogstandarden og om det er noen endringer som er nyttige for oss å være kjente med.

Generelt

Foto: SPINN Arkitekter

Samfunnet trenger tre som **fornybar ressurs** som bidrag til en mer bærekraftig verden

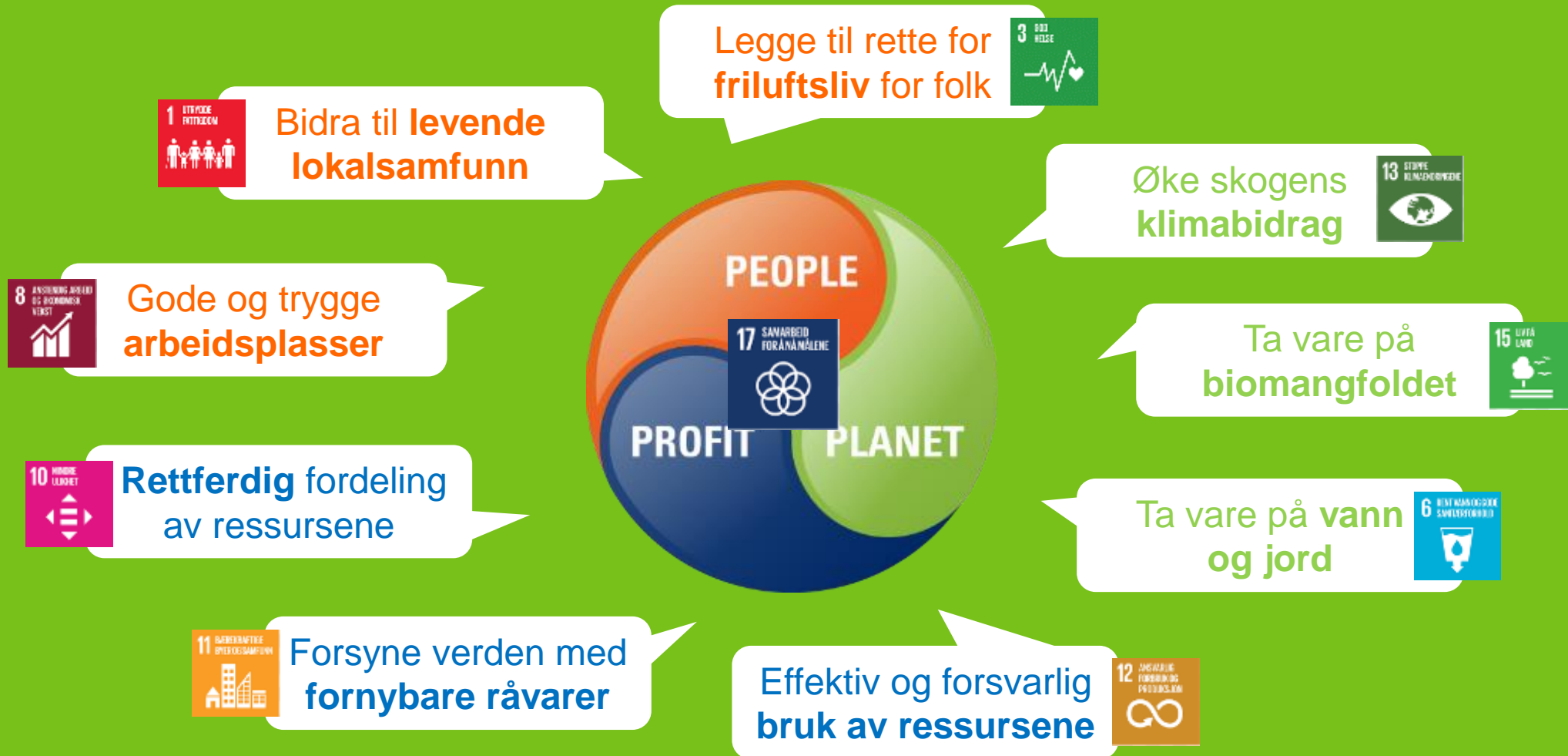
Forutsetningen er at tre kommer **bærekraftig forvaltet skog**

Skogsertifisering er et effektivt, markedsbasert verktøy for å sikre bærekraftig skog

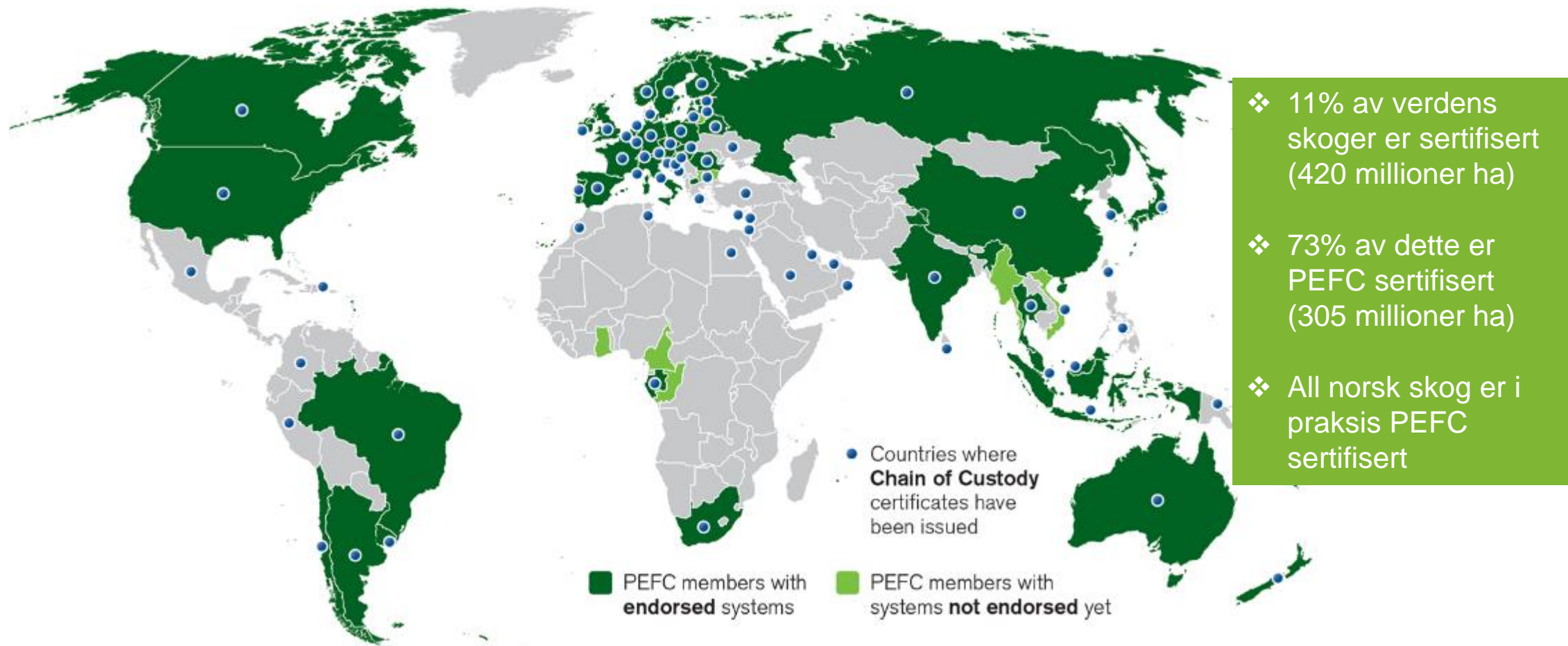

PEFC sitt oppdrag er å bidra til
en bærekraftig verden
gjennom sertifisering av skog

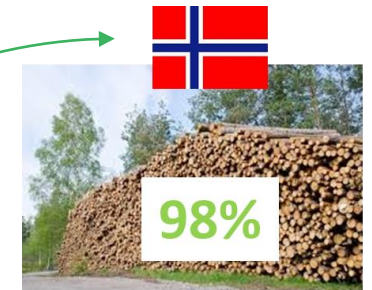
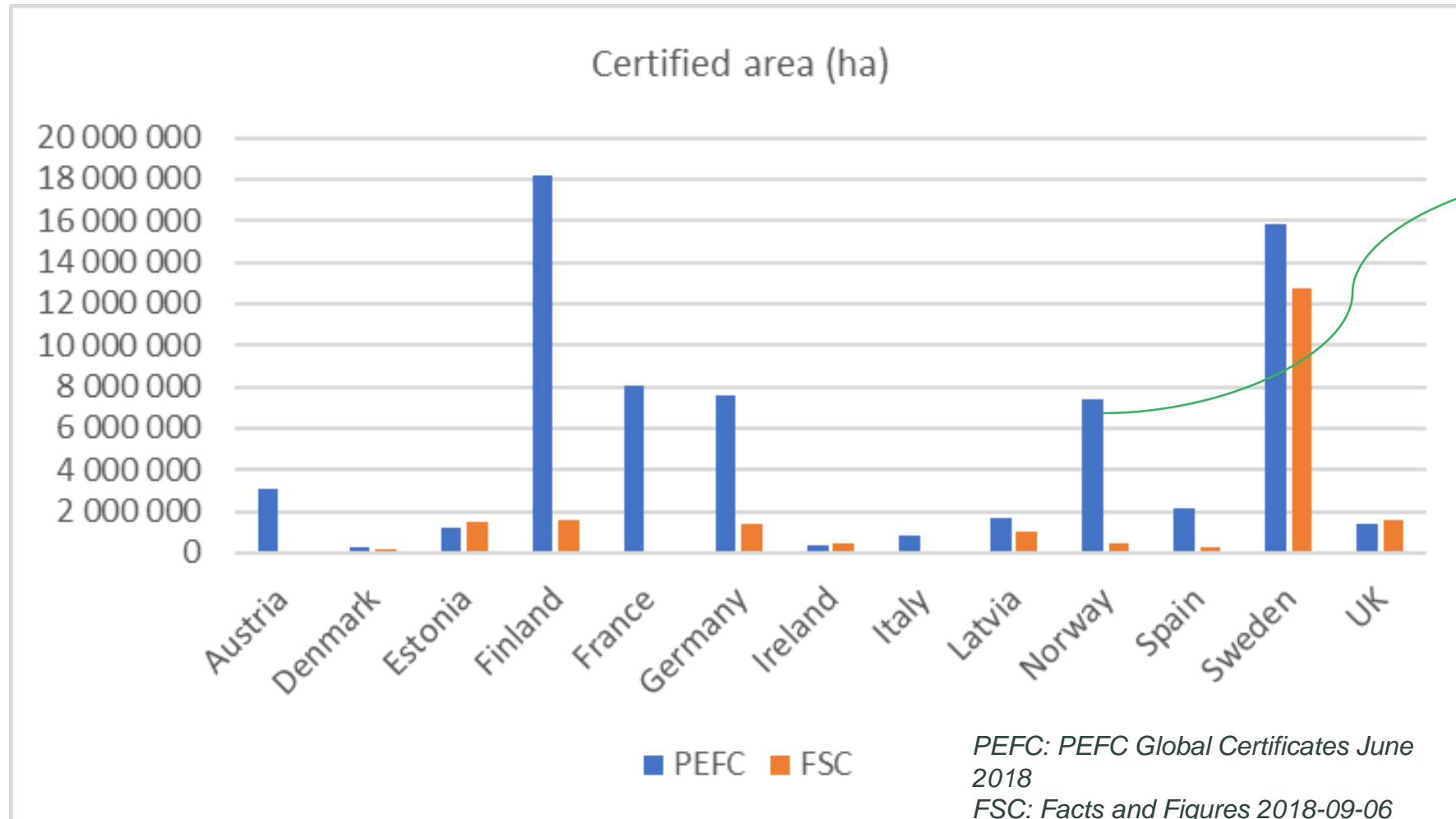
Bærekraftig skogbruk handler om balanserte & helhetlige løsninger

PEFC er største skogsertifisering i verden med tilstedeværelse i ca 50 land

PEFC står svært sterkt i hele den vestlige verden

av tømmer volumet er PEFC sertifisert.

Statistikk for Europa. Tilsvarende PEFC dominans i Nord-Amerika og Australia.

FSC står sterkest i Russland.

Slik virker PEFC merke-systemet

Skogen

Skogeiere må etterleve PEFC Skogstandard som inneholder 27 konkrete kravpunkter. Alle som utfører drift og hogst må gjennomgå særskilt opplæring om standarden.

Tømmeret

Kjøpere av tømmer må være sertifisert etter egne regler som blant annet innebærer at de må ha avtale med skogeier. Tømmerkjøpere er pålagt å kontrollere at skogeiere etterlever kravene i skogstandarden.

Foredling og handel

Alle bedrifter i hele verdikjeden må være sporbarhetsertifisert. Dersom et ledd ikke er sertifisert brytes sporbarhetskjeden og produktet kan ikke selges som PEFC-sertifisert.

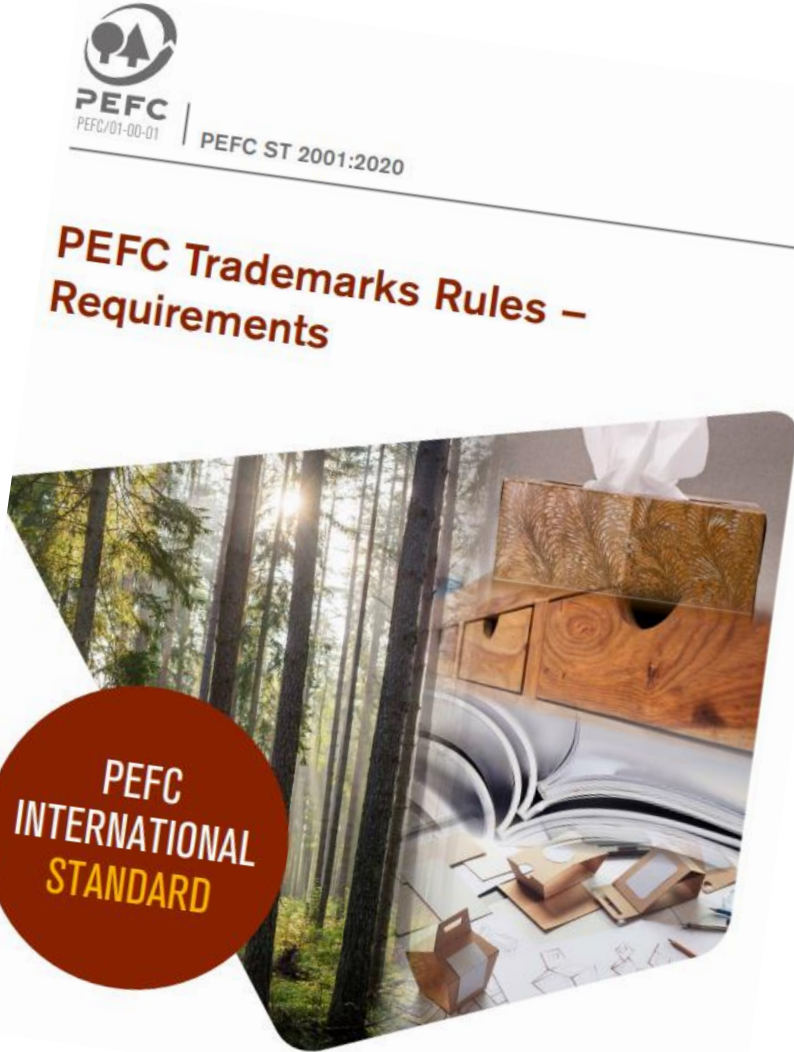
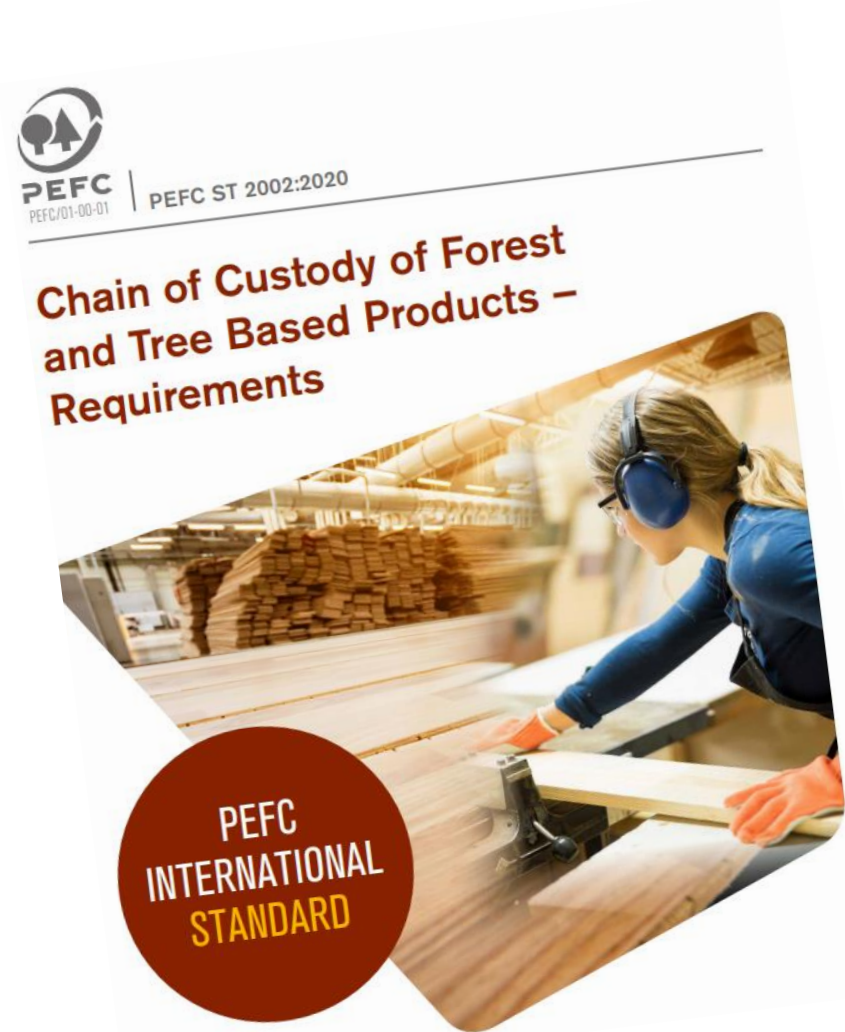
Sluttproduktet

Innkjøpere får alltid dokumentasjon på at treet i produktet kommer fra bærekraftig skog. Ved salg ut til forbruker vil produktet ofte være PEFC merket med produsentens sertifiseringskode.

PEFC lager standardene for bærekraftig skogbruk og sporing av tre
- selve sertifiseringen gjøres av **uavhengig, tredjepart** sertifiseringsorgan

Sporbarhetsstandarden – felles internasjonal standard → like regler i alle land

Sporing fra bærekraftig skog gjennom hele verdikjeden fram til sluttkunde

PEFC Chain-of-Custody (Sporbarhetsertifisering)

Norsk PEFC Skogstandard

Også 1.ledd (tømmersalgsg.) innehar CoC-sertifikat

Tredjepart uavhengig sertifiseringsorganer

Alle ledd i verdikjeden må være sporbarhetssertifisert

Prinsippene i PEFC sporbarhetssertifisering

Leverandør

Leddets som leverer materialer som inngår i en produktgruppe omfattet av virksomhetens sertifikat.

Virksomhet

Leddets som gjennom sin funksjon og aktivitet møter kravene i PEFC Sporbarhetsstandard i henhold til sitt sertifikat.

Kunde

Leddets som mottar produkter fra virksomheten med PEFC deklarasjon.

Sertifisering i Norge

Det norske sertifiseringssystemet

Organisasjon

Vedtekter for PEFC Norge

PEFC N 06

Prosedyrer for utvikling og revisjon av Norsk PEFC sertifiseringssystem

PEFC N 07

Veiledning for notifikasjon av sertifiseringsorganer

Skogsertifisering

PEFC N 01

Norsk PEFC sertifiseringssystem for bærekraftig skogbruk

PEFC N 02

Norsk PEFC Skogstandard

PEFC N 03

Krav ved gruppesertifisering

PEFC N 04

Krav til sertifiseringsorganer og akkrediteringsorgan

PEFC N 05

Ordliste og definisjoner

Sporbarhet og Logobruk

PEFC ST 2002:2013 Chain of Custody for forest based products - requirements

PEFC ST 2003:2012 Certification Body Requirements - Chain of Custody

PEFC ST 2001:2008
Logo usage rules

Historikk PEFC i Norge

- 1999** PEFC grunnlagt, med Norge som en av initiativtakerne
- 2000** Nasjonalt sertifiseringssystem godkjent
- 2006** Revisjon #1
- 2010** Revisjon #2
- 2015** Revisjon #3
- 2020** Revisjon #4 – forventet ferdigstilt i starten av 2023 (nasjonal prosess ferdig august 2022)

Norsk PEFC Skogstandard

Kartfesting av viktig livsmiljøer for planter og dyr (nøkkelbiotoper).

Hogst skal gjøres skånsomt og skjemmende spor rettes opp.

Ta spesielle hensyn til tiurleik, reir og hekkeplasser for rovfugler.

Krav om å sette igjen et bestemt antall store trær (livsløpstrær) som skal stå helt til de dør naturlig. (døde trær er viktig for biologisk mangfold)

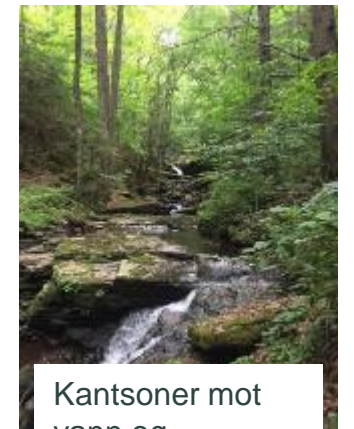
Krav om forynging etter hogst, enten planting eller naturlig.

Ta hensyn til friluftslivet bl.a bruk av varierte hogstformer langs stier.

27

kravpunkter for bærekraftig skogbruk

Kantsoner mot vann og vassdrag

Nylige retningslinjer og veiledninger

Retningslinje vedr MiS-registrering / bruk av føre-var rutinen

Kravpunkt 21:

*På eiendommer med mindre enn 100 dekar produktiv, økonomisk drivbart areal, skal det ved planlegging av hogst og skogbrukstiltak brukes føre-var rutine for å klargjøre om det finnes livsmiljøer etter MiS-instruksen. Kartlagte kvaliteter skal ivaretas, om nødvendig ved å avstå fra å hogge eller ved å ta nødvendig hensyn. Føre-var rutinen skal være godkjent av sertifisert tømmerkjøper. **Når det er krav om kartfesting av nøkkelbiotoper, kan hogst og tynning ikke gjennomføres før slik kartfesting er gjort. Dersom det foreligger plan om områdetakst med miljøregistrering i nær framtid kan det gis dispensasjon til å utføre kartleggingen når det skjer. I slike tilfeller brukes føre-var rutinen.***

Uthevet tekst er tiltenkt de tilfeller hvor skogeiere ikke tidligere har fått tilbud om MiS-registrering. Og hvis det i en slik setting foreligger konkrete planer om områdetakst med MiS-registrering kan det gis dispensasjon til å utføre kartleggingen når dette skjer, og dermed bruke føre-var rutinen. Når skogeier har fått tilbud om MiS-registrering men takket nei så hefter det i prinsippet et krav på eiendommen om gjennomføring av MiS-registrering før neste hogst.

Ut fra kravpunktteksten er det behov for en innstramming av dagens praksis. Retningslinje vedtatt 14.12.2021:

Skogeiere/eiendommer som tidligere har fått tilbud om MiS-registrering men da takket nei, må få gjennomført MiS-registrering på sin eiendom før hogst.

Avklaring om krav til å delta ved revisjon av miljøregistreringer

Dersom sertifikatholder(ne) etter behovsvurderingen konkluderer med at kvaliteten ikke er god nok, skal det gjennomføres en revisjon. Sertifiserte skogeiere er i henhold til PEFC-skogstandard forpliktet til å være med på dette. Det skal settes en frist for gjennomføring av revisjonen.

«I områder hvor det er dokumentert behov for revisjon vil skogeiere som har miljøregistreringene som er mer enn 15 år gamle og takker nei til tilbud om revisjon ikke lenger kunne levere sertifisert virke.»

Konsekvens for skogeiere som ikke forplikter seg til å delta i revisjonen av miljøregistreringene:

Det vil **ikke** kunne leveres sertifisert virke fra skogeiendommer som oppfyller alle av de under nevnte kriteriene:

- Det er i behovsvurderingen og sertifikatholdernes behandling av denne konkludert med at det er behov for revisjon hvor alle skogeiere er pliktig å delta.
- Miljøregistreringene er over 15 år gamle.
- Skogeier har takket nei til å delta ved siste mulighet for inngåelse av avtale om revisjon.
- Skogeier kan ikke vise til en egen plan for gjennomføring av revisjon innen gitte tidsfrist, godkjent av sertifikatholder.

Klargjøring av hensyn til nøkkelbiotoper i forbindelse med vindfallhogst

PEFC Norge har forståelse for at det kan komme ønsker om opprydding i nøkkelbiotoper etter en stormhendelse.

Samtidig er dette arealer som er avsatt av hensyn til biologisk mangfold og hvor naturlige dynamikk/ prosesser i skog i størst mulig grad skal få skje uten tiltak.

En stormhendelse kan endre hvilke livsmiljøer som finnes der, men det vil aldri medføre at det etter hendelsen ikke finnes et livsmiljø i nøkkelbiotopen.

Hovedregelen er derfor at føringer for forvaltning av nøkkelbiotopene ikke endres, selv om trærne helt eller delvis vindfelles i en storm. Det vil derfor normalt ikke være aktuelt å ta ut vindfall i nøkkelbiotoper.

Ved vindfelling av stort omfang i et område kan sertifikatholder i enkelttilfeller gjøre unntak fra dette etter en konkret vurdering.

For at et slikt unntak skal vurderes er det en forutsetning at;

1. det er vindfelling av stort omfang i et område og offentlige myndigheter generelt oppfordrer til opprydding for å hindre oppformering av granbarkbiller, eller
2. vindfelte trær i nøkkelbiotoper utgjør en fare for liv, helse eller kritisk infrastruktur. Eksempelvis der vindfelte trær og trær i spenn ligger i nærhet av skole og barnehager eller der trær utgjør en fare for veier, strømnnett ol. I slike tilfeller kan vindfelte trær som representerer en fare tas ut.

(+ mer utdypende momenter mtp konkret vurdering)

Kontroll, avviksbehandling og kontinuerlig forbedring → sentralt i sertifiseringen

Kontroll, avviksbehandling og forbedring → sentralt i sertifiseringen

- **PEFC N 02 – Skogstandarden**
  - 27 kravpunkter
- **PEFC N 03 – Krav ved gruppesertifisering**
  - Krav og ansvar gruppesertifikatholder
  - Krav og ansvar gruppemedlemmer
  - Internkontrollsystem
    - Egenkontroll
    - Internkontroll
    - Intern revisjon
  - Avviksbehandling
    - Avvik avdekket gjennom internkontroll
    - Klager og eksterne henvendelser
- **ISO 14001: Miljøstyringssystem/-ledelse**
  - Plan-Do-Check-Act (metodikk)
  - Ledelsens gjennomgang
  - Kontinuerlig forbedring

Behandling av avvik

- Klager, eksterne henvendelser mm. registreres i som avvik og avviksbehandles
  - Viktig grunnlag for vurdering av behov for endringer i system og rutiner;
    - hva må gjøres for å unngå lignende avvik i framtiden
- Oppfordrer til å melde inn avvik, viktig som ledd i kontinuerlig forbedring

Framgangsmåte:

- Rettes til den gruppesertifikatholder som er ansvarlig for arbeidet og/eller kjøper tømmeret av skogeier. Dersom du er usikker på hvordan du går fram, kan du kontakte oss i PEFC Norge.

Fokus på økt synliggjøring av muligheten for å melde inn avvik:

- PEFC Norge; info om klage på hjemmesidens forside
- Noen sertifikatholdere, for eksempel Viken Skog, har info om klage og digitalt skjema på sin hjemmeside

Sertifisering
av norsk
bærekraftig tre

PEFC Revisjon

Skogstandardene utvikles etter nasjonale forutsetninger som innfrir internasjonale krav

PEFC endorsed National Standards

National expectations

PEFC Sustainability Benchmarks

Global expectations

Environment

Social

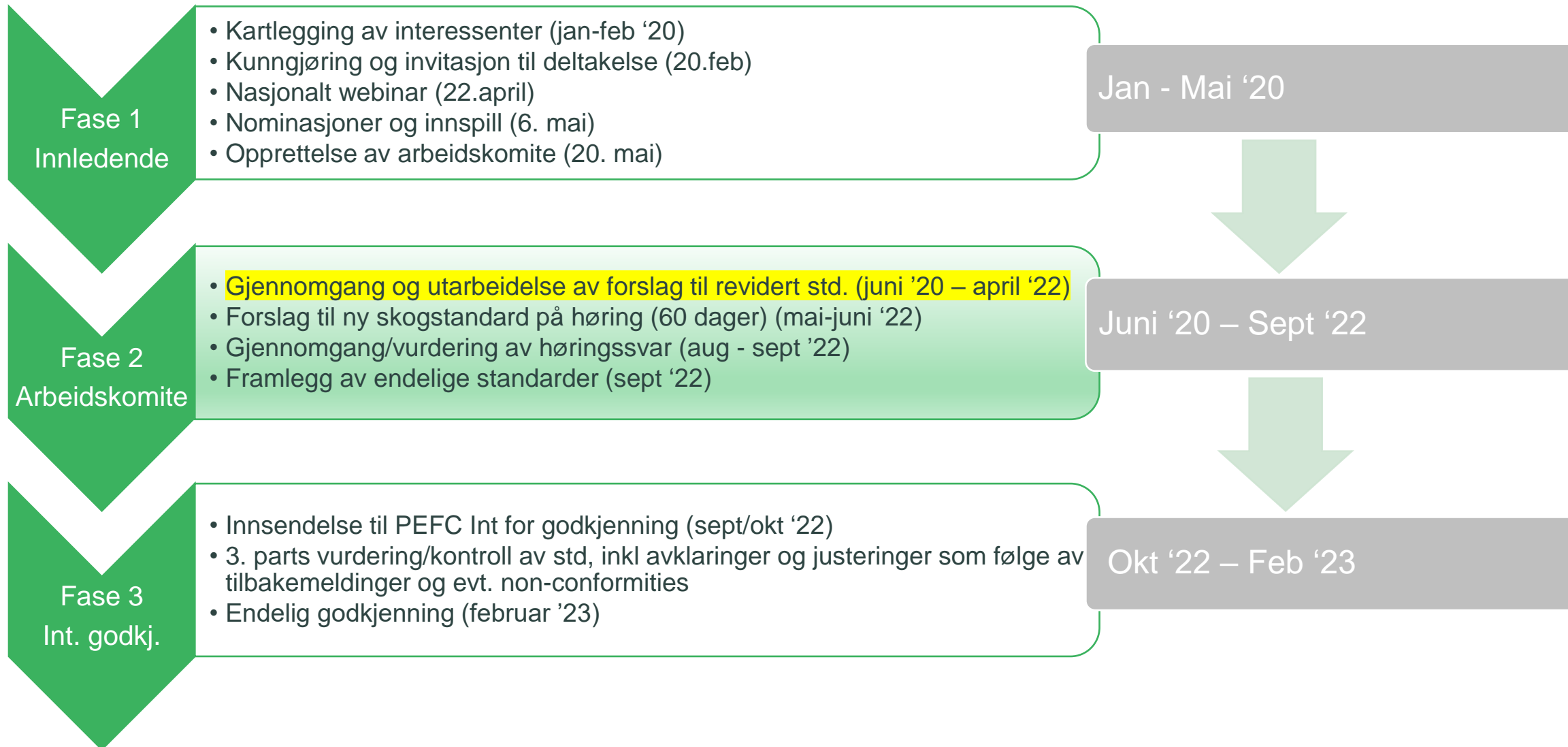
Economic

Arbeidskomite: 16 repr. + 6 observatører

Interessentgruppe	Antall repr.	Hvem
Skogeier	4	Norges Skogeierforbund(2), Norskog, Statskog
Miljø (+ ungdom og miljø)	3	SABIMA, WWF, Natur og Ungdom
Friluftsliv	2	Norsk Friluftsliv, Friluftsrådernes Landsforbund
Klima	1	ZERO
Kvinner	1	Kvinner i skogbruket
Arbeidstaker	1	Fellesforbundet/LO
Næringsliv	4	Treind., Treforedlingsind., MEF, Skognæringa Kyst
SUM	16	
Observatører (6):		
Myndigheter	2	M.Dir og L.Dir
Forskning/kunnskapsformidlere	3	NIBIO, NINA og Skogkurs
Næring	1	Statsbygg
SUM inkl observatører	22	

Revisjonsprosessen – oppdatert tidsplan

Overordnet status pr 15. mars 2022

Kravpunkter med enighet (21)

Kravpkt tilnærmet enighet/delvis avklart (4)

Kravpkt i prosess (2)

Planlegging / krav i forkant av hogst:

- 1 Forvalteransvar og sert.avtale
- 3 Planlegging i skogbruket (3)
- 6 Samiske rettigheter
- 7 Bevaring av skogarealet
- 8 Genbevaring - skogstrær
- 9 Åpenhet om miljøinformasjon
- 14 Langsiktig virkesproduksjon (minstealder for hogst)
- 16 Treslagsfordeling
- 21 Nøkkelbiotoper → konsultasjon miljødatabaser; NARIN, B-verdi
- 22 Hensyn til rovfugler og ugler
- 23 Hensyn til tiurleik
- Hensyn til fugler i hekkesesong (ny)
- 26 – Brannpåvirket skog

Arb.taker/HMS:

- 2 Arbeidskraft og sikkerhet
- 11 Avfall og forurensning

Utenlandske treslag og skogreising:

- 19 Bruk av utenlandske treslag
- 20 Skogreising og treslagsskifte

Krav ifm hogst

- 5 Friluftsliv
- 10 Hogst → Kobling til 03-dok for å styrke krav til sert.holder vedr viktige friluftslivsområder
- 12 Livsløpstrær og døde trær
- 13 Terrengtransport
- 24 Vannbeskyttelse
- 25 Myr og sumpskog
- 27 Kulturminner og kulturmiljøer

Andre skogbrukstiltak/skogproduksjon

- 4 Skogsveger
- 14 Langsiktig virkesproduksjon (planting / ungskogpleie)
- 15 Markberedning (omforent forslag fra undergruppe)
- 17 Bruk av plantevernmidler
- 18 Gjødsling og næringsbalanse
- 25 Myr og sumpskog (grøfting)

Status i revisjonsarbeidet

- 23 møter hittil (fra juni 2020 – mars 2022)
  - 1 fysisk møte
  - En to-dagers samling
  - 21 digitale møter
- Status for standardens kravpunkter
  - Enighet; 21
  - Tilnærmet enighet/delvis avklart; 4
  - Kravpkt fortsatt i prosess; 2
- Godt og konstruktivt samarbeid i komiteen
- Er inne i en avsluttende (og krevende) fase mtp å lande en enighet i komiteen
- Antakelig/forhåpentligvis et omforent forslag til revidert standard innen påske
- Reviderte standarder ut på høring i april – mai (60 dager)

Sertifisering
av norsk
bærekraftig tre

Når noe er PEFC-merket, vet du at
råvaren eller produktet kommer fra
bærekraftig forvaltet skog.

PEFC Sertifisert

Dette produktet er fra
bærekraftig skogbruk og
kontrollerte kilder

www.pefc.no